

Statut a Jednací řád pracovních skupin iniciativy EOSC v České republice

(verze prosinec 2023)

Preambule

European Open Science Cloud (EOSC) je evropská iniciativa zaměřená na rozvoj infrastruktury podporující postupy otevřené vědy v oblasti správy výzkumných dat. Otevřená věda (Open Science) je přibližně od konce minulého století chápána jako nástroj zvýšení efektivity a kvality výzkumu a současně i jako cesta k řešení mnohostranných problémů současné společnosti. Iniciativa EOSC má ambici komplexně uchopit problematiku práce s výzkumnými daty na základě FAIR principů, podle kterých by digitální data a jejich metadata měla být dohledatelná (Findable), přístupná (Accessible), čitelná a strojově zpracovatelná (Interoperable) a opakovaně použitelná (Re-usable).

Implementace iniciativy EOSC v České republice ([EOSC CZ](#)) si klade za cíl podpořit dobrou praxi v oblasti správy výzkumných dat napříč vědeckými komunitami a vytvořit národní uzel této evropské iniciativy. Pro tento účel je cílem vybudovat tzv. Národní datovou infrastrukturu (NDI), neboli společnou platformu pro sdílení, správu a přístup k datům a výpočetním zdrojům pro výzkumné účely. NDI bude sloužit celé škále vědních oborů a disciplín a podporovat multidisciplinaritu ve výzkumu.

Implementace iniciativy EOSC v ČR je primárně podpořena sérií výzev Open Science Operačního programu JAK, ale přirozeně se promítá do dalších výzev, projektů a má i svou institucionální podporu. Klíčovou zastřešující roli má systémový projekt EOSC-CZ, který je rovněž strategickým projektem OP JAK s úkolem monitorovat celou implementaci EOSC v ČR a zajišťovat soulad zejména v rámci intervencí podpořených z OP JAK. Tento projekt mimo jiné přímo podporuje pracovní skupiny a jejich činnost, především pak zajištěním tajemníků, resp. tajemnic pracovních skupin i možností explicitního zapojení sekretariátu EOSC-CZ jako širšího odborného zázemí pracovních skupin. Projekt EOSC-CZ také monitoruje dostatečné pokrytí výzkumného prostoru ČR formou zapojení jednotlivců z různých institucí do pracovních skupin a pomáhá širokého pokrytí dosáhnout.

1 Definice pracovních skupin EOSC CZ

Pracovní skupiny (PS) EOSC CZ jsou klíčovou součástí a otevřenou platformou přípravy i následné implementace iniciativy EOSC v ČR. Díky tomu, že se jedná o PS s určitým (oborovým) zaměřením, vytváří tak prostor pro diskusi v rámci své oblasti výzkumu a následné spolupráci a sdílení mezi jednotlivými oblastmi a disciplínami PS. V rámci EOSC CZ tedy dochází ke sdílení různorodých zkušeností a znalostí v oblasti správy výzkumných dat napříč obory a tématy.

Cílem PS EOSC CZ je hledání a nalézání konsensu v rámci akademické a výzkumné obce v ČR, a to nejen v otázce architektonické, provozní, softwarové, procesní a metadatové implementace iniciativy EOSC v ČR. Činnost PS EOSC CZ posiluje národní prostředí v oblasti kompetencí a znalostí nutných pro naplnění cílů iniciativy EOSC v ČR. Pracovní skupiny také

zpracovávají a navrhují standardy pro práci s výzkumnými daty, které budou, po schválení Koordinačním výborem EOSC CZ, závazné pro realizaci celé Národní datové infrastruktury. Konkrétní aktivity pracovní skupiny jsou definované v Chartě každé PS EOSC CZ, která obsahuje cíle, výstupy a jejich aplikace a popisuje členství v konkrétní PS EOSC CZ.

2 Vymezení působnosti

Tento statut a jednací řád upravuje podobu a jednání pracovních skupin iniciativy EOSC v ČR (PS EOSC CZ).

Aktivity pracovních skupin EOSC CZ

- 2.1 Vytvářejí otevřenou platformu pro spolupráci mezi odborníky z různých institucí a oblastí a propojují tak jejich zkušenosti a znalosti.
- 2.2 Poskytují prostor pro diskusi, spolupráci a řešení konkrétních problémů spojených s potřebami výzkumných komunit v oblasti správy výzkumných dat. Pracovní skupiny se zaměřují na specifický aspekt iniciativy EOSC nebo pokrývají široké víceoborové prostředí.
- 2.3 Vyznačují se odborným (oborově vědním nebo průřezovým) zaměřením a zahrnují experty z akademických a výzkumných institucí, vládních orgánů a dalších veřejných institucí; ve specifických případech mohou začlenit i experty z průmyslu.
- 2.4 Pomáhají definovat a formulovat strategii iniciativy EOSC CZ.
- 2.5 Řešená témata zahrnují návrhy na koncepční a technická řešení spojená s NDI, školení a vzdělávání na všech úrovních, návrhy na organizaci výzkumné práce s ohledem na zpřístupnění digitálních výzkumných dat, návrhy na podporu mezinárodní spolupráce v rámci evropských i světových infrastrukturních sítí i mimo ně, přípravu projektů, technické a jiné pomoci a jejich financování.
- 2.6 Výsledkem jejich práce jsou nejen doporučení, ale i konkrétní opatření rozšiřující i modifikující NDI a tím i samotný EOSC v ČR.
- 2.7 Činnost a konkrétní zaměření každé pracovní skupiny popisuje její Charta, která je vytvořena a průběžně aktualizovaná příslušnou pracovní skupinou.

3 Složení pracovních skupin

- 3.1 Pracovní skupiny se skládají ze členů (dle bodu č. 2.3) a příslušného tajemníka. Každé pracovní skupině předsedá vedoucí pracovní skupiny, který může mít jednoho až tři zástupce.
- 3.2 Členství v pracovních skupinách je otevřené všem osobám, jmenovaným v bodě 2.3 výše; zájemci se mohou zapojit prostřednictvím pracovních skupin uvedených na adrese eosc.cz/pracovni-skupiny.
- 3.3 Každý člen může kdykoli vystoupit z určité pracovní skupiny písemným oznámením svého záměru ukončit svou účast v této pracovní skupině. Vystoupení musí být oznámeno vedoucímu pracovní skupiny a příslušnému tajemníkovi.
- 3.4 Členství ve skupině bude pravidelně každý rok potvrzováno prostřednictvím jednoduchého on-line rozhraní.

4 Složení pracovních skupin

Odpovědnost za organizaci pracovní skupiny má její vedoucí a tajemník. Každá pracovní skupina si volí svého vedoucího. Tajemníka pracovní skupině přidělí systémový projekt EOSC-CZ.

Vedoucí pracovní skupiny zejména

1. svolává jednání;
2. navrhuje program jednání;
3. řídí průběh jednání;
4. moderuje diskusi;
5. navrhuje priority pro činnost pracovní skupiny;
6. navrhuje oficiální stanoviska pracovní skupiny;
7. schvaluje zápis z jednání;
8. buduje komunitu;
9. spolu s tajemníkem odpovídá za dodržování Statutu a Jednacího řádu.

Zástupce vedoucího pracovní skupiny

1. vedoucí každé pracovní skupiny může mít jednoho až tři zástupce z řad členů skupiny;
2. zástupce je jmenován vedoucím pracovní skupiny;
3. úlohou zástupce je plnit roli vedoucího skupiny v případě jeho nepřítomnosti na jednání pracovních skupin a online komunikaci.

Tajemník pracovní skupiny zejména

1. zajišťuje dlouhodobou kontinuitu agendy;
2. koordinuje činnost pracovní skupiny;
3. dohlíží na administrativní zázemí;
4. pomáhá budovat komunitu;
5. koordinuje součinnost s národním prostředím, a to zejména prostřednictvím součástí systémového projektu IPs EOSC-CZ (sekretariátem, školícím centrem, komunikátory, analytiky apod.) a ostatními pilíři implementace iniciativy EOSC v ČR;
6. je odpovědný za sestavení souhrnných, pravidelných i mimořádných, evaluačních reportů o činnosti pracovní skupiny;
7. je odpovědný za pořizování zápisů a záznamů jednání;
8. spolu s vedoucím odpovídá za dodržování Statutu a jednacího řádu;
9. nemůže vykonávat funkci vedoucího, nebo zástupce vedoucího;
10. nemá volební právo.

5 Organizace jednání pracovních skupin

- 5.1 Pracovní skupina funguje na principu otevřené metody koordinace především na základě konsenzu.

- 5.2 Všichni členové se aktivně podílejí na práci pracovní skupiny a plní úkoly vyplývající ze závěrů jednání.
- 5.3 Jednání se konají pravidelně alespoň jednou za dva měsíce v prezenčním, online, nebo hybridním formátu. Nejméně jednou ročně musí být svoláno prezenční setkání pracovní skupiny, jehož organizaci pomáhá zajistit Sekretariát EOSC-CZ, který také pomáhá pokrýt přímé náklady spojené s akcí (pronájem místnosti, drobné občerstvení, ...).
- 5.4 Každé jednání má svoji agendu. Z jednání pracovní skupiny je vyhotoven zápis, nebo pořízen záznam, který obsahuje datum jednání, seznam účastníků a obsah jednání, včetně dohodnutých závěrů a úkolů. Zápis nebo záznam je k dispozici všem členům pracovní skupiny ve sdílené složce.
- 5.5 Členové mohou přizvat k určitým bodům nebo k celému jednání další odborné pracovníky/hosty (zejména zpracovatele zásadních dokumentů, případně odborníky k projednávané tématice).
- 5.6 Jednání jsou neveřejná, s výjimkou pozvaných hostů.
- 5.7 Rozhodnutí pracovní skupiny jsou přijímána na základě konsensu.

6 Volba a jmenování vedoucího pracovní skupiny

- 6.1 Vedoucí/m pracovní skupiny se může stát kterýkoli z jejích členů. V případě ukončení působení vedoucího pracovní skupiny v průběhu volebního období je ustaven nový vedoucí.
- 6.2 Vedoucího jmenuje a odvolává Řídící výbor projektu IPs EOSC-CZ (ŘV IPs EOSC-CZ) dle patřičných ustanovení v jeho Statutu, a to na základě návrhu kandidáta, který připraví volební komise pracovní skupiny.
- 6.3 Kandidát na vedoucího je volen tajnou volbou všemi členy pracovní skupiny. Volbu organizuje volební komise.
- 6.4 Volební komise je tříčlenná, v jejím čele stojí tajemník a dva členové pracovní skupiny. Sběr zájemců o členství v komisi vyhlásí tajemník nejméně 14 dní před započítáním práce komise. V případě převisu zájmu o práci ve volební komisi se tajemník se zájemci domluví; v případě neshody se složení komise probere a uzavře vhodnou formou v plénu pracovní skupiny.
- 6.5 Volební komise připraví harmonogram volby, pravidla pro předkládání návrhu na funkci vedoucí/ho a vyhlásí sběr kandidátů na vedoucího. Mezi vyhlášením volby a ukončením sběru uchazečů musí být nejméně 14 dní. Harmonogram musí zajistit, že volba bude ukončena nejpozději měsíc před uplynutím mandátu stávající/ho vedoucí/ho.
- 6.6 Volby proběhnou on-line v systému, který připraví Sekretariát EOSC-CZ; ten také odpovídá za anonymitu voleb.
- 6.7 Vlastní volba proběhne v tomto systému v období 3 pracovních dnů, volba bude platná, pokud se volby zúčastní alespoň 30 % zaregistrovaných členů pracovní skupiny a alespoň jeden uchazeč musí získat alespoň 25 % platných odevzdaných hlasů. Kandidátem na vedoucí/ho se stane uchazeč s nejvyšším počtem hlasů.
- 6.8 V případě, že se voleb dle bodu 6.7 zúčastní méně než 30 % zaregistrovaných členů pracovní skupiny a současně alespoň jeden z uchazečů dostal více jak 25 % platných odevzdaných hlasů, volební komise volby zopakuje za týden za stejných podmínek.

- Z tohoto kola vzejde platný kandidát na vedoucí/ho v případě, že získá alespoň 25 % platných odevzdaných hlasů, bez ohledu na účast.
- 6.9 Pokud ve volbách dle 6.7 nebo 6.8 žádný uchazeč nedostane alespoň 25 % platných odevzdaných hlasů, volební komise vyhlásí nový harmonogram sběru uchazečů.
- 6.10 Kandidát na vedoucí/ho, který vzešel z volby dle bodu 6.7 nebo 6.8 bude potvrzen ŘV IPs EOSC-CZ. ŘV IPs EOSC-CZ přitom pouze kontroluje korektnost procesu a volby, nehodnotí osobu zvoleného uchazeče.
- 6.11 Funkční období vedoucí/ho je dvouleté. Vedoucí pracovní skupiny může být zvolená/ý opakovaně a bez omezení počtu období.

7 Volba a jmenování vedoucího pracovní skupiny

- 7.1 Tento Statut a Jednací řád nabývá platnosti a účinnosti dnem jeho schválení ŘV IPs EOSC CZ.

